

Universitätsbibliothek Wuppertal

Diodori Sicvli Bibliothecæ Historicæ Libri XV

Diodorus <Siculus>

Basileæ, 1578

Widmungsbrief

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1046](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1046)

SPLENDORE STEM-
MATVM, VIRTUTE ET ERVDITI-
ONE NOBILIBVS VIRIS, D. D. IOANNI BRANDIS I. V. D. ET EIVS GERMANO FRATRI D. IOACHIMO, MAGNIFICI, GRAVISSIMI QVE VIRI D. IOACHIMI BRANDIS CONS. HILDESIANAE REIPVB. OPTIME MERITI, FILIIS, S. D. P.

TSI me nō fugit, Viri Clarissimi, quæ sint Aristarchorum & Criticorum quorundam, de Historica Diodori Siculi Bibliotheca, à limine tantum, ut apparet, ab ipsis salutata, præiudicia & censuræ: quibus arbitror τὰ ἀρχαιολογόμενα illius occasionem præbuisse, ut posteriorem historiam illius partem, priori, quæ fabulis & Mythologijs scateret, similē esse putarent: Tamen grauisimis de causis, non modo ab ijs qui in Repub. Literaria & Ciuili, publico humani generis bono seruiunt, sed etiam à cæteris omnibus, quib. in historiae Theatro humani generis fata aspicere libet, cum maximo fructu legi posse existimo.

Proderit haud dubiè THEOLOGO, primæ partis Bibliothecæ huius, in qua de Idolis Gentium, de Ethnicorum superstitione, de turpitudine ac sceleribus Idololatrarum, deq; hominum à uero Deo eiusq; cultu ἀπιστία, (quam ignorantia tempora secuta sunt) agitur, inspectio. Continet enim illa luculentum testimonium, dicti Paulini de Ethnicorum Sophis, Sacerdotibus & Mystagogis, ac eorum ματαιοδυσία: Cum se crederent esse sapientes, stulti facti sunt: mutaueruntq; gloriam immortalis Dei, per imaginem, non solum ad mortalis hominis similitudinem effictam, uerum etiam uolatilium, & quadrupedum & reptilium. Quapropter tradidit illos Deus per cupiditates cordium suorum in immunditiam, ut ignominia afficiant corpora sua inter se mutuò. Rom. 1. Quanta sit beneficiorum Christi in nos collatorum magnitudo, ἀπὸ τῆς αἰτίας Ethnicismi & Christianismi, uelut pictura quadam graphica & expressa imagine, idem Apostolus, cum alibi, tum etiam Eph. 2. his uerbis docet. Quapropter meminit quod uos quondam Gentes in carne, uocabamini Præputium, ab ea quæ uocatur Circumcisio in carne, quæ manibus fit: quod, inquam, eratis in tempore illo sine Christo, ab alienati à Repub. Israelis, extranei à testamenti promissionis, spem non habentes, ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. Nunc autem per Christum Iesum, qui quondam eratis longinqui, propinqui facti estis per sanguinē Christi. Eph. 2. Etsi uero

;) (Apostolo;

Criticorum quatuor

*Hic bonæ dictionis partem
satis prius demonstrat*

*Theologos qui uisum
in dictione sunt*

*Ethnicorum Sophis
Sacerdotibus & Mystagogis*

Rom. 1.

*Ab istis extraneis
Christianismi*

P R A E F A T I O

Apostolo, ex instinctu spiritus sancti loquenti, Ethnici Historiographi (Hiberas gentias & Aegyptiorum portenta recitantis in operis sui uestibulo) suffragatione opus non est: utile tamen est, ea quae de Pagana Idolomania, totoque Ethnicismo ac huius *ματαιολογία* paucis Apostolus tradidit, prolixè à Diodoro descripta cognoscere, & pro reuelata nobis Euangelicæ doctrinæ luce & ueritate, Deo immortales agere gratias. Et cū Diodorus alicubi adfirmet, Ethnicos quosdam circumcisionem literæ, ritus sacrificiorum & alia quædam ieiunia mundi Elementa, (neglecta pietate & fide quæ in agnitione Mediatoris Christi posita est) retinuisse: meminerimus, nobis Christianismum in Spiritu, cuius laus apud Deum est, sectandum, & pietatem, ac rationalem Dei cultum, *πῆ σαμειτικῆ γυμνασίᾳ* præferendum.

Idolomania iustam

*διαμαρτυρία ὑπεραβία
ἐν ἀποδ. ἐθνικῶν νόμων
α.*

*ἐπισημαίνω, quid
utilitate ἰσχυροῦ
Diodori affirmat.*

ἰστορικοῦ.

*ἰστορικοῦ ἱστορίας
α.*

*ἰστορικοῦ ἀνὰ ἡλικίαν
ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἴδιον
ἰστορίας α.*

*ἰστορικοῦ ἰστορίας
α.*

IVRISCONSULTIS, magno usui erunt, quæ de Legum auctoribus & interpretibus Zaleuco, Charonda & alijs: de sanctionū ciuiliū religiosa obseruatione (de hac scitum est Heracliti Ephesij Apophtegma, Ciues non minùs pugnare oportet pro legibus, quàm pro incenibus. His enim carere urbs potest, illis aut non item) de legum multitudine & mutatione: de *πολιτικῶν* formis, præsidijs, mutationibus, memoriæ prodidit Diodorus. Cū enim, ut grauissimè monet Thucydides, sæpius eadem eueniant, circumstantijs tantum quibusdam mutatis, & uitam hanc bona ex parte regant Exempla: maximo usui est Historia, Iuris, quod scientiæ æqui & boni esse aiūt, interpretibus, cū res à bonis & malis gubernatoribus domi, militiaeque, seu benè, seu malè gestas, uelut ob oculos proponat aspiciendas, & magnam copiam paradigmatum summi iuris, *ἐπιπέρας*, iniusticiæ, *ἔβρεως* & aliarum rerum subministret.

*Ἡρακλῆτος ἐπὶ
τῆς ἀποφθέγματος*

MEDICIS, nō iniucundæ erūt, narrationes Diodori, de Medicorum apud Aegyptios auctoritate, officijs, deque remuneratione industriæ & beneficiorum, quibus Medici periti humanum genus afficere solent.

Omnibus autē in uniuersum hominibus, inter alia multa de quibus historiæ agunt, proderit consideratio exemplorum imbecillitatis hominum, & uanitatis ac inconstantiae rerum humanarū, de qua cū aliàs sæpè, cum uerò in historia Eumenis sapienter in hunc modum pronunciat Diodorus: *τίς γὰρ ἔκ ἀν λαβῶν ἔγνωσαν τῆς κατὰ τὸν ἀνθρώπου βίου ἀνωμαλίας, καὶ ἀπλάγην τὴν ἐπ' ἀμφοτέρω τὰ μέρη τῆς τύχης παλιγγόσιας; ἢ τίς ἀν ταῖς ἡλί τῶν ἀτυχίαν ἐξοσίας πισύσας, ἀναλάβοι φρόνημα μείζον τῆς αὐθροπίας ἀδενέας; ὁ γὰρ κοινὸς βίος, ὡσαύτε ὑπὸ θεῶν πινθ οἰακίζομενθ, ἔναλλαξ ἀγαθοῖς τε καὶ κακοῖς κυκλῆται πάντα τὸν αἰῶνα, διόπερ παραδ' ὄφρον δειν ἔκ εἰ γέγονε πῆσ ἀλογον, ἀλλ' εἰ μὴ πᾶν δει τὸ γινόμενον ἀνέλπιστον. διό καὶ τῶν ἰσορίαν προσσηκόντως αὐτῆς ἀρδ' ἐφαῖθ. πῆ γὰρ τῶν πρ' ἀφ' ἑωρ ἀνωμαλίας καὶ μεταβολῆ διορθοῦται τῶν μὲν ἀτυχέντων τῶν ὑπερφηφαιῶν, τῶν δ' ἀκλυρόνων τῶν ἀτυχίαν. Non grauabor hoc loco ad scribere, Diodori uerborum conuersionem *ἑμμετρον*, quam meo ro-*

gatus

P R A E F A T I O.

tes, occubuerunt:) intueri: & memoriae mandare aureum illud Diodori epiphonema: *χρη γὰρ ἔκ τῶν ἀποβλεσμάτων κρίνει τὸς ἀγαθὸς ἀνθρώπος, ἀλλὰ ἐκ τῆς προαιρέσεως τὸ μὲν γὰρ ἢ τύχη κυρία, ἢ δ' ἢ προαίρεσις δοκιμάζεται.* Malim fanè secundùm Christianam pietatē dicere, *ἢ μὲν γὰρ ὁ θεὸς κρείσσων.* Hic enim perennis fons est omnis boni, hic solus largitur & moderatur *τὰ κατὰ φύσιν καὶ ἀποτελέσματα,* hic deniq; solus rerum minimarū, mediocrium & maximarum momenta, gubernat & dirigit ad gloriam suam (cui omnia seruire uel eam ob causam æquum est, quia ipse sua solius causa omnia cōdidit, & à se cōdita sustentat & gubernat.) & ad humani generis utilitatem.

Equidem nō ignoro hæc & alia multa feliciter è Sacra Historia peti & cognosci posse: ut tamē Israelitis Agyptiorū uasa aurea & argentea, Deo præcipiente, mutuo accipere, & eis tāquam suis uti olim licuit: ita eodem Domino etiam Ethnicorum & exotericorum Historiographorum uolumina nobis subministrante, ijs tanquam secundæ mensæ bellarijs utilicet. Utinam uerò Ethnicorum quorūdam uirtutes intuentib. non sit, cur ipsi erubescamus. Scio omne id quod non est ex fide, peccatum esse: scio Aristidis, Palamedis, Phocionis, Socratis uirtutes non caruisse nāuis. Verūm hoc dolendum iudico, quòd uel umbræ uirtutum maius in Ethnicis quibusdam studium fuit, quàm nunc sit in multis Zelotis, qui se omnium Christianorum *προβούλους* haberi uolunt. Mirificè delector historia de Aristippo & Aeschine, inter quos cū ita ut sæpenumero fit, similtas *καὶ θυμομαχία* exorta esset, ac quidā illi dixisset, ubi nunc est illa uestra amicitia? Respondit uir cordatissimus, eā dormire, paulò post aut̄ à se excitandā. Ne uerò cuiquā de Philosophis malè tum sentiēdi, tum loquendi ansam præberet: neue silētio malū, ut solet, in crudesceret, Aeschinē ultrò cōuenit. Non inquit, quamprimū redibimus in gratiā, & desinemus nugari? An potius (utor iam Erasmanis uerbis) expectabimus, ut scurris inter pocula de nobis loquendi materiam præbeamus? Cui cum Aeschines respondisset se lubentī animo rediturum in gratiam. Memento igitur, inquit Aristippus, quòd cum essem natu maior, prior ad te uenerim. Tum Aeschines, Ne tu profectò uir me longè melior es. Siquidem à me similtatis, abs te sarcisendæ gratiæ, fuit initium. Hoc pacto redintegrata est inter illos amicitia. Quàm benè consultū esset Ecclesiæ Christianæ, si nulli in eius cœtu uisibili *ἀνήμεροι, ἀσπονδοί, ἀνελεήμονες* essent?

Verūm enim uero istis omisissis, ad uos me conuertam, uiri clarissimi, & cur celeberrimo uestro nomini Diodori Bibliothecæ historicæ nouam editionem, succisuiis horis à me recognitam, inscribere *καὶ προσφωνῆν* mihi uisum sit, paucis indicabo.

Non mi non d. non, in, etc. exposito uisum.

Etiam summi uiri suis obsequij uentis.

Historiola de Aristippo & Aeschine.

AD DOCT. IOH. BRANDIS.

Σύμ τε δὲ ἐρχομένω, ait Ethnicus ille uates. Itaq; cum de tua, Clarissime Iuris utriusq; Doctor, Ioānes Brandis, erga germanum fratrem tuum D. Ioachimum, φιλοσοφία καὶ φιλαδέλφεια me nuper certiozem fecisses, utq; eum ἐν τῇ πρὸς φωνήσῃ ξυμπράσσει τῷ tibi iūgerem auctor mihi fuisses, iudicio tuo mirificè delectatus, uobis duobus Diodori & eorum, quos ei ἡΐσωθῆκλω adiunxi, Historicos libros nuncupandos duxi. Vt enim uos duo, non tantum stemmatis, patriæ laudatissimæ, familiæ & propinquorū causa: sed etiā uirtutū & doctrinæ ergò, dignissimi estis, quib. illustris hic Historiographus nominatim offeratur & dedicetur: sic ipse uestro fauore & patrociniò dignissimus est. ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοίου ἀγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοίου. ut habet uetus prouerbium,

Est etiam alia, & ea quidē publica grauissimāq; nostræ huius dedicationis ratio. Digni sunt perpetua bonorum & eruditorum uiro- rum tum beneuolentia, tum commendatione & encomio, qui non ipsi tantum eruditæ doctrinæ παρδασαί sunt, & ingenijs, optimarum rerum cognitione, & usu, alijsq; tum animi, tū corporis dotibus excellunt: sed etiam opum facultatibus, tanquam uirtutum instrumentis diuinitus ipsis datis, aliorum studia liberaliter fouent, nec suæ tantum ætatis hominibus, sed pro sua uirili posteritati consulūt & prospiciūt. In eorum numero, cū familiæ uestræ lumina, maiores inquā, uestri, excelluerint, & uos eorū uestigijs insistatis, prælucente uobis parente uestro, amplissimo, laudatissimoq; uiro, D. Ioachimo Brādis, Consule inclytæ Reipub. Hildesianæ, æquū est nominis & honoris uestri, in publicis Philologiæ & Historiæ monumētis, rationē haberi. Enim uero si magnus ille uester Patruus, D. Tilemannus Brandis, quum summa olim dignitate apud uos perfungeretur, in familiæ suæ gratiam usumq; Arcem magnificentissimè à se ædificatam, uillis, latifundijs, pagis, ac horum prouentibus locupletatam, cognatis suis reliquisset, de familia sua (Dei optimi maximi beneficentia alioquin opulenta) benè meritis dici potuisset. At cū in celeberrima Erphordiensī Academia, Saxonīcū Collegium, in gratiam piorū & eruditorū uirorū, institueret: & à se institutū prouentibus annuis instrueret, patronum è familia uestra, uelut Ephoron & Meccenatem præficeret: præclarè meritis est, non tantum de eius ætatis, qua ipse floruit, uiris eruditis & pijs, in eo uirtutum & doctrinarum Gymnasio uersantibus, sed etiam de Republica literaria & posteritate tota. Prodierunt enim è sacris illis Musarum ædibus, uiri ingenio, facultatibus, & doctrina præstantissimi, quorum opera & fides in ea urbe, & alibi discentium studijs profuit, & in posterum quoq; proderit. Audio hoc tempore eiusdem Collegij ἀριστον καὶ σωφρονιστον munificētissimum esse, Parentem uestrum, cuius, ita, ut eius summa tum uir-

Dedicationis ratio

Alia dedicationis ratio

Saxonicum collegium in Erphordensi Academia

P R A E F A T I O

tus, tum sapientia & auctoritas merentur, mentionem mihi faciendā duco. Celebratur in fragmentis Diodori nostri, Cappadocum Regis eruditio, & erga doctos hospitalitas & magnificentia, elegantissimis hisce uerbis: ὅτις, τὸν πατέρα ἑωπρωμένον καταλαμβάνει, διεδέξατο τὴν βασιλείαν τὴν τε ἄλλην ἐγωγὴν τὸν βίον ἀξιολογώτατον ἑίδεκεν ἑκνύμενον, καὶ φιλοσοφία πρὸς πάντων. ὅς δ' ἔπειθ' ἠπείθετο τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοούμενὴν πάλαι καὶ παροῦσαν, τὸν τε βίον πεπαιδευμένοις ἐμβιωτικῶν ὑπῆρχεν. Commemoranda est & uestra tum φιλομαθία, tum humanitas & beneficentia erga eruditos uiros, & studiosos luuēnes: & optandum ut Erphordiana Respub. eam erga optimarum disciplinarum & artium promos & condos, ac horum auditores, φιλοφρονίαν καὶ φιλοφροσύνην declarare pergat, quam olim urbs Attica hospiti- bus suis exhibuit, & cuius caussa grauisimo testimonio ornata est, quod, in Oratione Nicolai Syracusani pro captiuis Atheniensium, his uerbis ei perhibitum est: ὅσοι μὲν γὰρ λόγος καὶ παιδείας ἐν τῇ πόλει μετ' ἐχέμεν, ἴδ' ὅτε τὸν ἔλεον τοῖς τὴν πατρίδα κοινὸν παιδ' ἀδύνητον πρὸς χρομένους πάντων ἀνθρώπων. Et paulò post idem ait: ποῖον γὰρ τόπον τοῖς ξένοις βασιμῶν εἰς παιδείαν ἔλθου- δέουσαν τῆς Ἀθηναίων πόλεως ἀνηρημένης; Cū in hac tristi confusione rerum humanarum, Cyclo-πυμ μὲν ἄσων barbaries & inhumanitas crescat, assiduis precibus Deus interpellandus est, ut alicubi saltem doctrinæ sanctæ & salutaris sedes constituat & conferuet, nec dissipari patiatur Scholastica μυρμήκων nec sinat exstingui lucem doctrinæ, quæ diuinitus reuelata est: flectat etiam animos Gubernatorum ad amorem & admirationem necessariæ doctrinæ, & ut benedicat ijs Resbuspub. quæ uera, sancta, utilia docentibus hospicia & halcyonia præbent.

Postremò, cū nos deceat ὅσα προέηεν καὶ δὴ φημι λέγειν, uisum est, cōsultissime D. D. Ioannes Brandis, hac nuncupatione, non modò amicitia nostræ, cui hospicij quidem iura ἀφορμῆν, uirtutes uerò & doctrina tua & morum suauitas, causam præbuere: sed etiam honori dignitatiq; Doctorali, qua nuper ab Ampissimo Iuris consultorum Academia Basiliensis Collegio, tuo merito ornatus es, ex animo gratulari. Sentio me singulari quadam læticia affici, si quando in publicis Academia Basiliensis Professorum congressibus, uideo propitia Dei prouidētia, uelut in proscenium Reipub. Civilis & Literariæ produci Iurisconsultos, Medicos & alios pios & doctos uiros, quorum opera, consilio, fide, Respub. cum fructu uti potest. Sic enim mecum ipse reputo, quemadmodum Deus operarios extrudit in Messem suam copiosam, si quando fideles uerbi Dei dispensatores oraculorum sacrosanctorum promos & condos, egregijs Spiritus sancti donis à se instructos, nobis præficit, ut sint testes misericordiæ diuinæ & dulcissimæ τῆς ἐπιεικείας quam annunciat Euangelium

Cappadocum regis eruditio.

Επιμονὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀφελότητος ἐπιμονῆς ἐν τοῖς φιλοφρονίαν καὶ φιλοφροσύνην.

ὅσα προέηεν καὶ δὴ φημι λέγειν.

AD DOCT. IOH. BRANDIS.

uangelium: ita idem politicæ uitæ & tranquillitatis conferuandæ
caussa, lurifconsultos, æqui bonicq̃ ut peritissimos, sic etiam aman-
tissimos, excitat, ut sunt diuinæ iusticiæ præcones & testes. Medi-
cos bonos & experientes ab Altissimo dari, cum sapiente illo, mihi
persuadeo.

De te sanè, Vir clarissime D. Doctor Brandisi, præclara omnia
& patriæ tuæ salutaria mihi polliceor: ac Deum æternū precor, ut tu-
os, & fratris tui optatissimi D. Ioachimi, conatus, consilia, totiusq̃
uitæ periodum benedictione sua prosperare dignetur, ad

sanctissimi nominis sui gloriam, Reipub. Hildesianæ

bonum publicum, & uestræ familiæ decus

& utilitatem. Amen. Basileæ

Calendis Aprilis,

1578.

Nominis & honoris uestri amantissimus,

Iohannes Iacobus Gryneus.